Tekijänoikeuksien käyttäjien neuvottelukunta

18.10.2022

Liikenne- ja viestintävaliokunnalle

ASIA: Hallituksen esitys (43/2022 vp) tekijänoikeuslain ja sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta

1. **Euroopan unionin tuomioistuimen tuore ratkaisu vahvistaa, että televisiokanavien edelleen lähettäminen koskee vain rajat ylittävää toimintaa**

Tekijänoikeuslailla pannaan täytäntöön EU:n verkkolähetysdirektiivi. Verkkolähetysdirektiivissä edelleenlähettämisellä (*2 artiklan 2 – kohta*) tarkoitetaan **toisesta jäsenvaltiosta** peräisin olevaa samanaikaista ja muuttamatonta lähetystä **yleisön vastaanotettavaksi toisessa jäsenvaltiossa**, jossa tapahtuvaan vastaanottoon ei ole hankittu oikeuksia alkuperäisen oikeudenhankinnan yhteydessä.

Euroopan Unionin tuomioistuin on tuoreessa ratkaisussaan (EUT C-716/20 (RTL Television)) jälleen vahvistanut, että **EU - direktiivien tarkoittamaa edelleen lähettämistä on vain toisesta jäsenvaltiosta peräisin olevan lähetyksen edelleen lähettäminen toisessa jäsenvaltiossa**. Tämä ilmenee seuraavista tuomioistuimen päätöksen kohdista:

> 61 Direktiivin 93/83 1 artiklan 3 kohdan mukaan "**edelleenlähetyksellä kaapeleitse" tarkoitetaan toisesta jäsenvaltiosta peräisin** olevien johtimitse tai vapaasti etenevillä radioaalloilla, erityisesti satelliitin välityksellä, lähetettävän **yleisön vastaanotettavaksi tarkoitetun alkuperäisen televisio- tai radiolähetyksen samanaikaista, muuttamatonta ja lyhentämätöntä edelleenlähetystä kaapeleitse** tai mikroaalloilla toimivan lähetysjärjestelmän välityksellä yleisön vastaanotettavaksi.
>
> 62 **Tämän käsitteen piiriin eivät siis kuulu** nauhoitettujen, muutettujen tai epätäydellisten lähetysten edelleenlähetys eikä **samassa jäsenvaltiossa eli siinä jäsenvaltiossa, josta alkuperäinen lähetys on peräisin,** tapahtuva edelleenlähetys (ks. vastaavasti tuomio 1.3.2017, ITV Broadcasting ym., C-275/15, EU:C:2017:144, 21 kohta)

2. **Suora sopiminen on ensisijaista kollektiiviseen sopimiseen nähden eikä kaksinkertaisia korvauksia voida periä.**

Suora sopiminen on ensisijaista kollektiivihallinnointiin nähden riippumatta siitä, onko kyse televisiokanavien alkuperäisestä lähetyksestä, edelleen lähetyksestä tai suoran siirron menetelmällä tapahtuvasta lähettämisestä. Tv-yhtiöllä ja oikeudenhaltijoilla on aina oikeus sopia suoraan lähetysoikeuksista ja niistä maksettavista korvauksista.

Euroopan tuomioistuin on ennakkoratkaisussaan (C-138/16 – AKM) ottanut kannan, jossa katsottiin, että **siirtovelvollisuuden piirissä olevan Itävallan julkisen palvelun televisioyhtiön televisiokanavien jakelu paikallisessa kaapelitelevisioverkossa sisältyi televisioyhtiön maksamiin**

korvauksiin oikeudenhaltijoille, ja itävaltalaisen tekijänoikeusjärjestön korvausvaatimus hylättiin. **Myös perustuslakivaliokunta on todennut, että kaksinkertaiset korvaukset ovat kiellettyjä (PeVL 64/2014 vp).**

Myös talousvaliokunta on tuoreessa lausunnossaan (TaVL 43/2022) todennut suoran sopimisen ensisijaisuuden: "**Näin ollen esimerkiksi verkkolähetysdirektiivin täytäntöönpanoon liittyvissä säännöksissä kollektiivihallinnoinnin tulee olla ainoastaan täydentävä lisensiointimuoto tilanteissa, joissa direktiivi mahdollistaa suoran sopimisen eri osapuolten välillä.**" Toteamme, että verkkolähetysdirektiivi sallii suoran sopimisen myös rajat ylittävässä edelleen lähetystoiminnassa.

3. **Verkkolähetysdirektiivi ei vaadi Suomea kopioimaan televisiomarkkinaamme sopimattomia ulkomaisia käytänteitä**

Joidenkin maiden televisiomarkkinat ja televisiokanavien lähettämisen/jakelun lisensiointimallit poikkeavat Suomen käytänteistä. Erot eivät johdu tekijänoikeuslainsäädännöstä vaan siitä, että oikeuksista sopiminen ja niiden laajuus on ajan myötä muotoutunut kussakin maassa tietynlaiseksi.

Yhteenvetona toteamme, että Suomen televisiomarkkinassa televisioyhtiöt ovat jo vuosien ajan sopineet suoraan oikeudenhaltijoiden kanssa lähetysoikeuksista ja niistä maksettavista korvauksista eri jakeluteknologioille ja kaikille vastaanottajille Suomessa. Lainsäätäjällä ei ole tarvetta eikä kansainvälisiin sopimuksiin tai direktiiveihin perustuen myöskään velvoitetta romuttaa tätä vakiintunutta toimintamallia. Suomessa tapahtuvaa kotimaisten televisiokanavien kaapelijakelua ei tule määritellä edelleen lähettämiseksi.

Kunnioittavasti,

Tekijänoikeuksien käyttäjien neuvottelukunta

Kai Massa
Tekijänoikeuksien käyttäjien neuvottelukunnan puheenjohtaja

Tekijänoikeuksien käyttäjien neuvottelukunta on laaja yhteenliittymä yrityksiä ja yhteisöjä, jotka käyttävät toiminnassaan tekijänoikeuden suojaamia luovia sisältöjä. Tekijänoikeuksien neuvottelukunnan työhön osallistuvat: Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry, Teknologiateollisuus ry, Medialiitto ry, Kirjakauppaliitto ry, Palvelualojen työnantajat PALTA ry, Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry, Keskuskauppakamari, Suomen yrittäjät ry, RadioMedia ry, Suomen Hiusyrittäjät ry, Suomen Kustannusyhdistys ry, Suomen Taksiliitto ry, Marketing Finland ry, Filmikamari ry, Finnet-liitto ry, DNA Oyj, Elisa Oyj, Telia Finland Oyj , Kirkkohallitus, Alma Media Oyj, Sanoma Media Finland Oy, MTV Oy ja Yleisradio Oy.